

Praktijkvoorbeeld

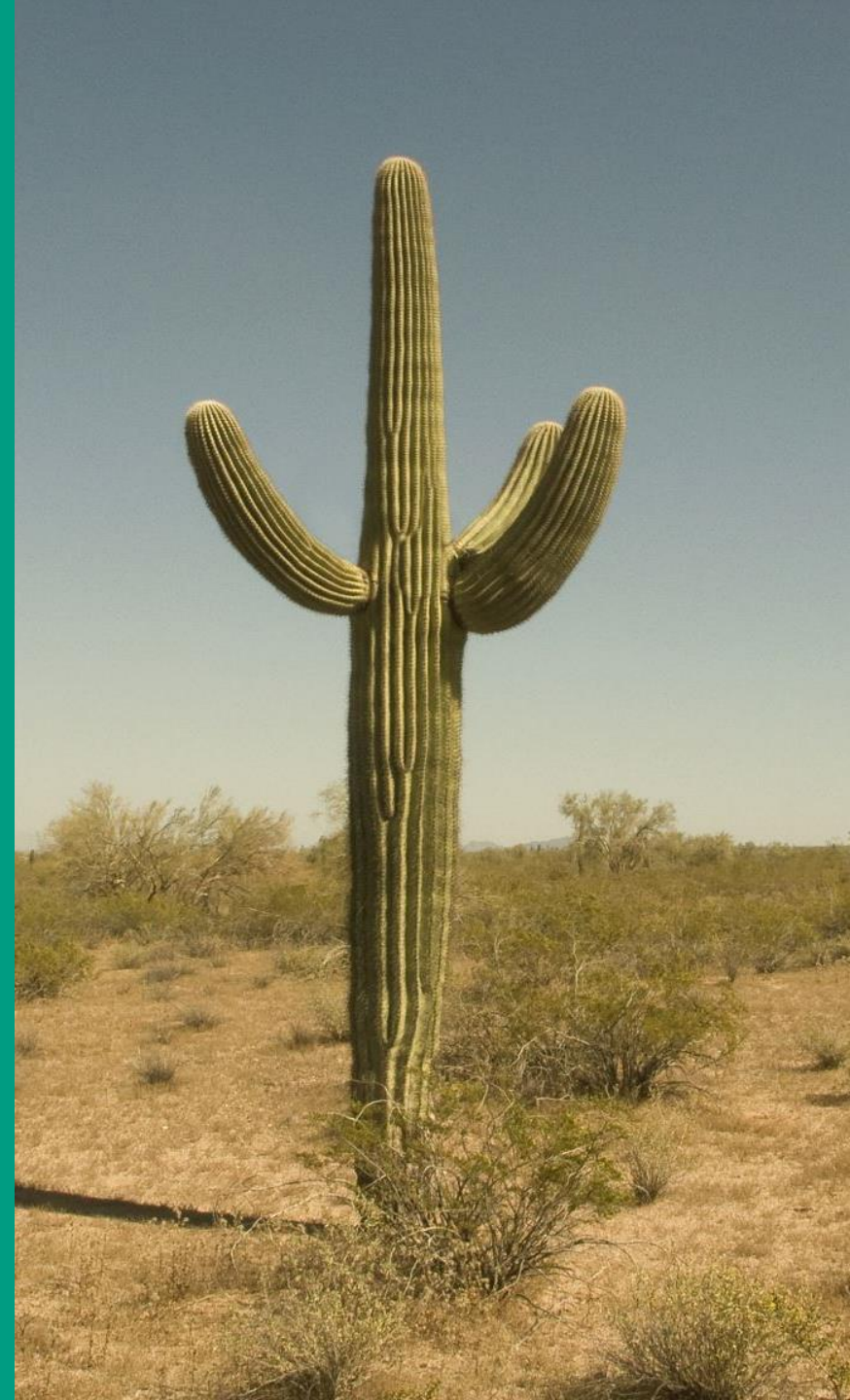
'The Next Education Workforce': Inspiratie uit Arizona

Tijdschrift voor Lerarenopleiders 44(4), 2023, pp. 45-62

Lida Klaver, l.t.klaver@saxion.nl

Symen van der Zee, s.vanderzee@saxion.nl

16 april 2024

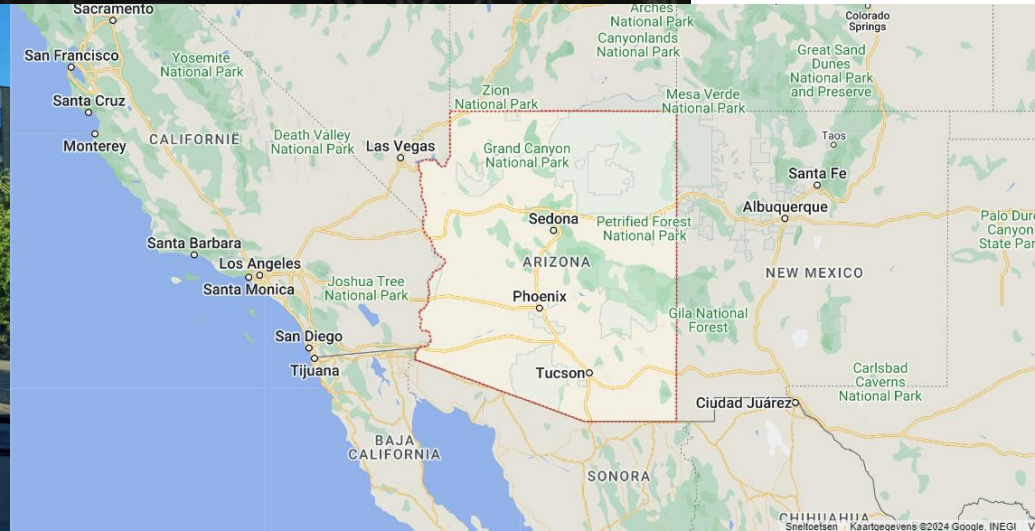

Redesigning education for learners and educators

To deliver meaningful and equitable learning outcomes, we need to redesign the profession, the workplace and how we prepare people for both.

Hilferink, P. (23-03-2023).
<https://www.facebook.com/photo?fbid=10228219608531054&set=pcb.10228219610331099>

Brent Maddin en Carole Basile over the Next Education Workforce

Waarom The Next Education Workforce?

Beter onderwijs

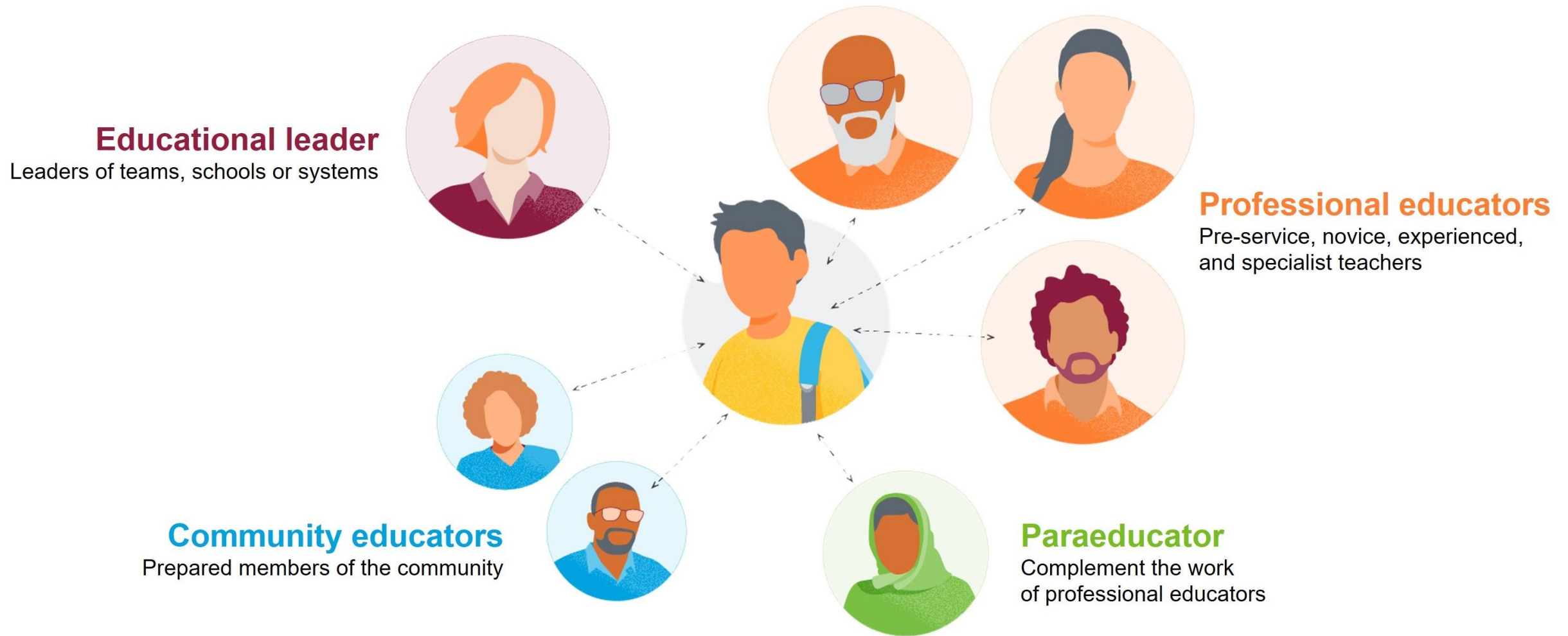
- Kinderen moeten niet afhankelijk zijn van één leraar
- Eén leraar kan niet alles, hiervoor is een team nodig
- Leren personaliseren en verdiepen

Het beroep aantrekkelijker maken

- Leraar uit z'n isolement
- Doorgroeimogelijkheden

“Wrapping adults around kids”

Literatuuronderzoek naar teamteaching

TEAMTEACHING: WAT, WAAROM, HOE EN MET WELKE RESULTATEN? EEN VERKENNING VAN DE LITERATUUR

Eindrapport literatuurstudie

dr. Mieke Meirsschaut & dr. Ilse Ruys

Promotor: Kaat Delrue

Co-promotor: Prof. dr. Geert Devos

Research paper SONO/2017.OL2.2/2

Gent, 30 juni 2017

Anders organiseren in primair
onderwijsteams: een zoektocht naar minder
werkdruk en meer werkgeluk

Anders

organiseren

in het voortgezet onderwijs

Inventarisatie van de verschillende vormen van
anders organiseren en de gevolgen ervan voor
onderwijsmedewerkers

Mogelijke voor- en nadelen van teamteaching en randvoorwaarden

Tijdschrift voor Lerarenopleiders 44 (4) 2023

Voordelen

Voor leerlingen

- betere en snellere leerresultaten (lezen, schrijven, wiskunde, motorische vaardigheden)
- meer motivatie, betrokkenheid, aandacht, zelfwaarde en -vertrouwen en minder onaanvaardbaar gedrag
- rustigere klassfeer, beter en consistentere klassenmanagement
- hogere kwaliteit van lessen (rijker, gevarieerder, interessanter, innovatiever, andere instructiestrategieën, afstemming op behoeften en interesses)
- meer instructie in kleine groepjes, leraar-leerling interactie, en meer en snellere begeleiding
- meer aandacht voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en continuïteit in instructie
- inclusie
- meer verschillende leraren (meer perspectieven en meer kans op aansluiting)
- samenwerking gemodeld zien
- makkelijkere overgang van basis- naar voortgezet onderwijs (bij teamteaching hiertussen)

Voor leraren

- professionele ontwikkeling, leren van elkaar (over zichzelf, lesgeven, leerlingen, communicatie, samenwerking) en reflectieve dialoog
- betere samenwerking
- gevoel van steun en waardering (emotioneel en professioneel, 'wij' gevoel, minder geïsoleerd voelen)
- plezier en welbevinden
- minder werkdruk door specialisatie (efficiëntie)
- meer gelegenheid voor onderwijsvernieuwing
- meer eigenaarschap en meer zeggenschap over taken en rollen
- meer specialisatiemogelijkheden, loopbaanpaden en rollen
- minder nodig om een generalist te zijn, bezig kunnen zijn met je talenten

Voor de school

- lerende gemeenschap
- betrokkenheid van leraren op de organisatie
- minder leraren nodig (bij uitval) door inzet ondersteunend personeel
- langer inzetbare oudere leraren door taakverdeling

Tijdschrift voor Lerarenopleiders 44 (4) 2023

Nadelen

Voor leerlingen

- onduidelijk tot wie ze zich moeten richten
- minder individuele aandacht buiten de klas voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften of een andere taal en cultuur
- minder hechte vertrouwensband met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften dan bij begeleiding buiten de klas
- soms te veel huiswerk
- aanpassing nodig als teamteaching stopt
- les van specialist (Engels) van te hoog niveau
- meer bevolkte en luidruchtige klas

Voor leraren

- tijdsinvestering
- meer werkdruk rondom beleidsvormende en organisatorische taken
- spanningen tussen leraren (over instructieaanpak, visie, en verdelen van rollen, tijd en verantwoordelijkheden)
- verlies van individualiteit, autonomie en professionele identiteit
- minder diverse taken door specialisatie
- onzekerheid over alleen kunnen lesgeven indien nodig
- onzekerheid over meer diverse klassen
- onzekerder voelen met een collega in de klas
- bezorgdheid over verschillen in competenties tussen teamteachers
- bezorgdheid onder studenten over halveren van eigen oefentijd met lesgeven

Voor de school

- aantal leerlingen per leraar lijkt niet minder

Randvoorwaarden

Leraren

- goede match tussen teamteachers (relatie gekenmerkt door openheid, vertrouwen, respect en gelijkwaardigheid; vertrouwen in de taakverdeling en ieders kwaliteiten)
- verantwoordelijkheden delen
- positieve houding ten opzichte van samenwerken
- samenwerkingsvaardigheden, communicatievaardigheden en -strategieën
- continue en effectieve dialoog over de lespraktijk, lesvoorbereiding, structuur van een les, klasregels, klassenmanagement en klasorganisatie
- didactische kennis over teamteaching en leerlingen zelfstandig kunnen laten werken

Tijdschrift voor Lerarenopleiders 44 (4) 2023

Organisatie en schoolleiding

- steun vanuit de schoolleiding, klimaat van vertrouwen en autonomie
- vrije keuze voor teamteaching
- duidelijke visie (op onderwijs, leren, inclusie, teamteaching, ieders inzet en waarde) en dialoog hierover
- transparante, duidelijke rolafbakening- en verdeling en dialoog hierover
- zicht op kwaliteiten en interesses van leraren
- doordachte klassamenstelling
- continuïteit in de samenwerking
- professionaliserings- en doorgroeimogelijkheden
- tijd en middelen voor planning, overleg, lesvoorbereiding en professionalisering
- geschikte infrastructuur en middelen
- lerend netwerk rond teamteaching

Tabel 1. Mogelijke voor- en nadelen van teamteaching en randvoorwaarden op basis van literatuurstudies.

Mogelijke voor- en nadelen van teamteaching en randvoorwaarden

	Voordelen, o.a.	Nadelen, o.a.	Randvoorwaarden, o.a.
Voor leerlingen	Leerresultaten	Onduidelijkheid	
	Meer verschillende leraren	Onrust	
	...	...	
Voor leraren	Leren van elkaar	Tijdsinvestering	Match tussen teamteachers
	Welbevinden	Spanning tussen leraren	Samenwerkingsvaardigheden
	...	...	...
Voor de school	Lerende gemeenschap	Aantal lln per lkr lijkt niet minder	Steun vanuit de schoolleiding
	Minder leraren nodig		Duidelijke rolafbakening- en verdeling
	...		...

Op basis van de literatuurstudies van Meirsschaut en Ruys (2017), Draaisma et al. (2021) en Vermeulen et al. (2023)

Mogelijke voor- en nadelen van teamteaching en randvoorwaarden

	Voordelen	Randvoorwaarden
Voor de leraar in spé	Community educators komen in aanraking met het leraarschap	
Voor de leraar in opleiding	Meer verschillende begeleiders	Achtergrondinformatie
	Hoeft niet alles te kunnen	Specialisatiemogelijkheden
		Modeling door lerarenopleiders

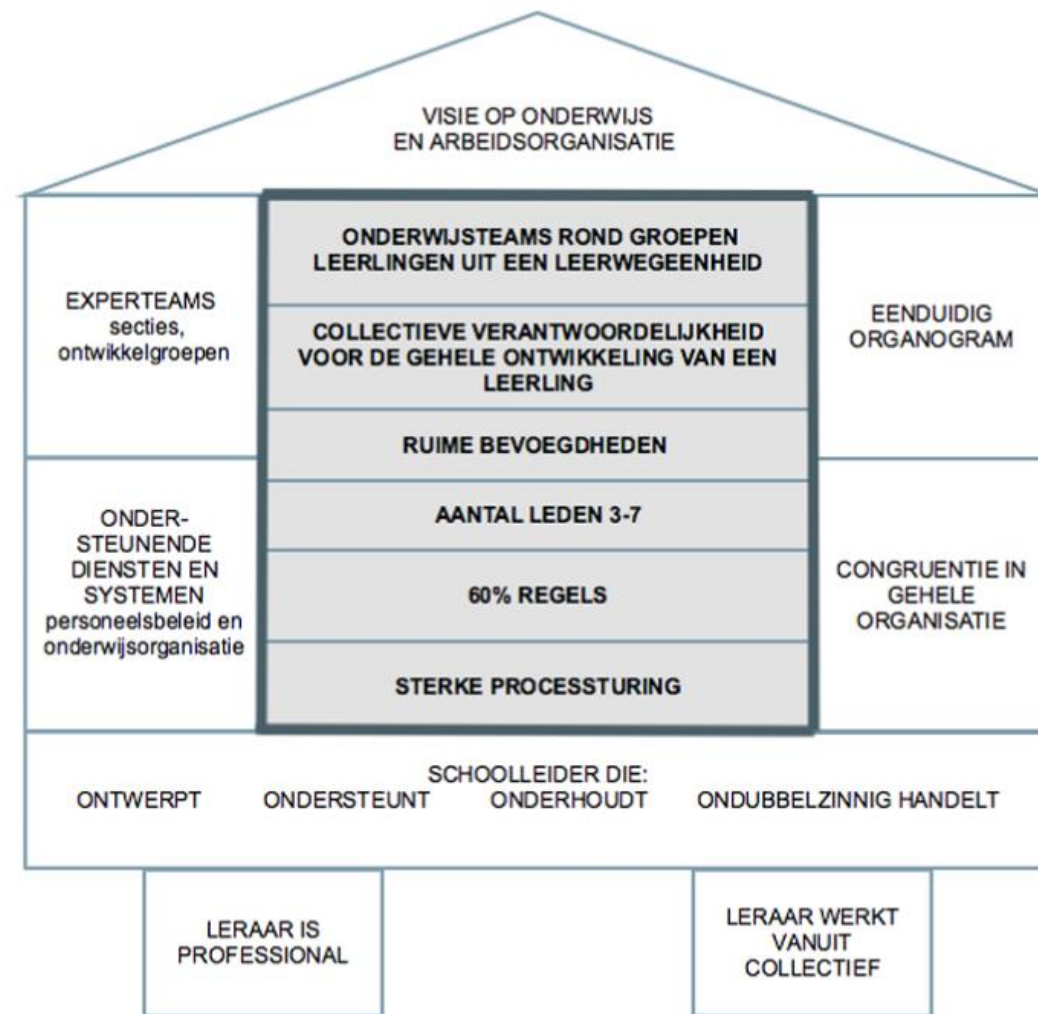
Op basis van de ervaringen van de bezoekers aan Arizona.

Teamgericht organiseren

<https://tjipcast.nl/samenwerken/teamgericht-organiseren-in-het-onderwijs-hoe-doe-je-dat-met-ben-van-der-hilst-en-erik-meester/>

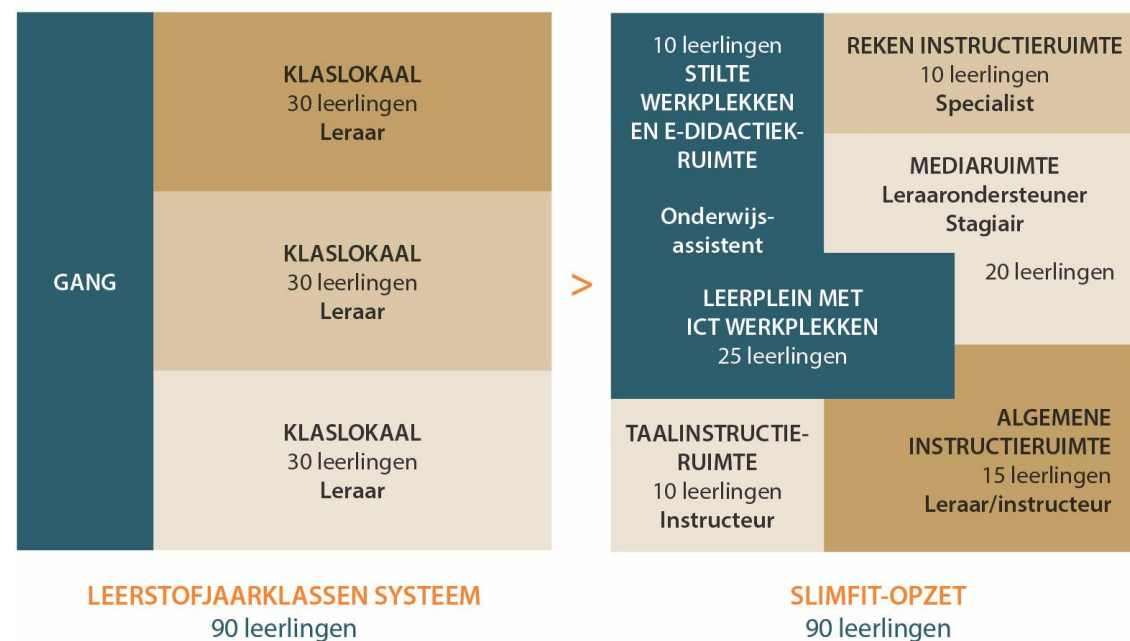
<https://hetlerenorganiseren.nl/>

<https://www.poraad.nl/schoolontwikkeling/innovatie-onderzoek/innovatie/teamgericht-organiseren-verhoogt-kwaliteit>

SlimFit

VAN	NAAR
Jaarklas (of combinatieklas) als basiseenheid	De unit als basiseenheid
Leraar is eigenaar van het leerproces	Leerling is (mede-)eigenaar van het leerproces
Mijn klas	Onze kinderen
<i>Stand alone</i> leraar	Teamspeler
Professioneel isolement	Professionele dialoog op de werkvloer
Klaslokaal	Functionele werkruimtes
Leeromgeving ingericht op klassikale kennisoverdracht	Leeromgeving ingericht op gedifferentieerd leren
Klassenplanning	Unitplanning
Vakkenrooster	Instructierooster
Cognitieve vakken	Brede ontwikkeling inclusief 21e-eeuwse vaardigheden
ICT als middel om te oefenen	ICT als veelzijdige bron van leren
Het runnen van de organisatie	Onderwijskundig en veranderkundig leiderschap
Ouderparticipatie	Educatief partnerschap
School	Integraal Kindcentrum

Scholen slim organiseren

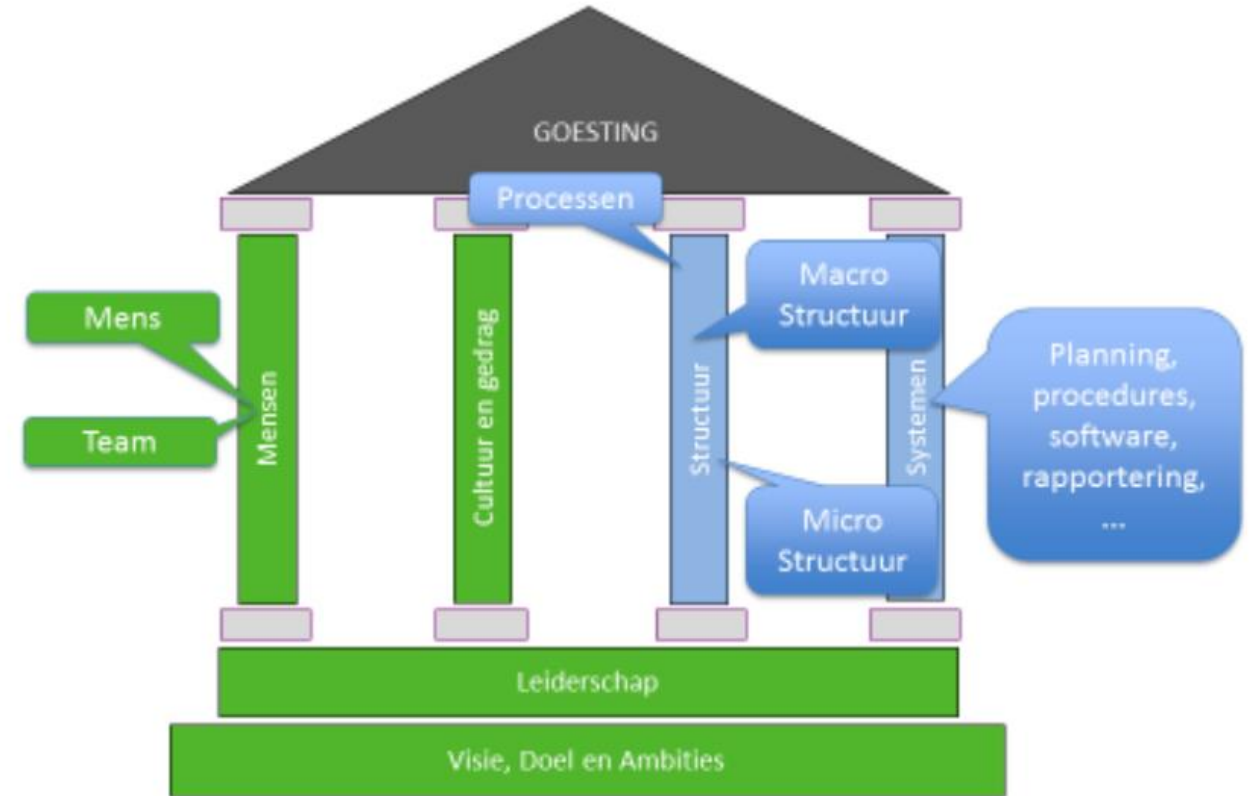
SCHOLEN ANDERS ORGANISEREN Samenvatting

NAAR MEER SAMENWERKING EN GEDEELDE
VERANTWOORDELIJKHEDEN
EFFECTEN VOOR MEDEWERKERS EN LEERLINGEN

Miet Lamberts

KU LEUVEN HVA

ONDERZOEKSIJNSTITUUT VOOR
ARBEID EN SAMENLEVING

Bron Flanders Synergy

<https://hiva.kuleuven.be/nl/nieuws/nieuwsitems/scholen-anders-organiseren-naar-meer-samenwerking-en-gedeelde-verantwoordelijkheden>

Bespreken

Er is expertise en ervaring met teamteaching in onderzoek en praktijk in Arizona, Nederland en Vlaanderen. Wat voor kansen biedt dit de lerarenopleiding?

Wat voor consequenties heeft de teamteaching-praktijk voor de lerarenopleiding?

Wat voor kansen/gevaren biedt teamteaching als strategie in de aanpak van het lerarentekort?